

4) назнаку да се понуде достављају у запечаћеној коверти најкасније 24 часа прије почетка непосредне продаје,

5) назнаку да сви понуђачи морају бити присутни при отварању понуда.

(4) У случају посебне хитности Пореска управа, уз сагласност помоћника директора подручног центра, може спровести непосредну погодбу без спровођења поступка оглашавања.

(5) Понуде се подносе без полагања депозита.

(6) У понуди се јасно наводи која имовина се жели купити и цијена коју понуђач нуди.

(7) У случајевима из става 1. овог члана продајна цијена не може бити нижа од једне трећине процијењене вриједности покретне ствари.

(8) Комисија, у вријеме означено у огласу, отвара понуде и продаје понуђачу који понуди највишу цијену и који је присутан.

(9) У случају да понуђач који понуди највишу цијену није присутан, имовина се продаје другом понуђачу који понуди следећу најповољнију цијену, а ако најнижа цијена (једна трећина процијењене вриједности) није постигнута, комисија одбија све понуде као неприхватљиве.

(10) Продаја се констатује записником, ког потписује председник комисије и купац.

Члан 34.

(1) Ако продаја заплијењених покретних ствари није успјела посредством лицитације или непосредном погодбом, ствари се рјешењем Пореске управе преносе у својину Републике Српске.

(2) О прихватању уступљене имовине Републици Српској одлучује Влада Републике Српске.

(3) О уступању имовине Републици Српској обавјештава се дужник и друго лице које полаже право на ту имовину и надлежни орган за регистрацију.

(4) Пореском обвезнику умањује се обавеза која је била предмет принудне наплате од једне трећине процијењене вриједности ствари.

ГЛАВА III ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.05/020-448/21

10. новембра 2021. године
Бањалука

Министар,
Зора Видовић, с.р.

1891

На основу члана 27. став 3. Закона о пореском поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 78/20) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), на приједлог директора Пореске управе Републике Српске, министар финансија д о н о с и

ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА, ПОСТУПКУ И НАЧИНУ ПРИМЈЕНЕ ИНДИРЕКТНИХ МЕТОДА УТВРЂИВАЊА ПОРЕСКЕ ОСНОВИЦЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови, начин и поступак утврђивања пореске основнице процјеном.

Члан 2.

(1) Процјена пореске основнице (индиректни метод) представља доказно средство за утврђивање чињеница у поступку утврђивања пореске обавезе од стране Пореске

управе Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа).

(2) Пореска основница, у смислу овог правилника, представља пореску основницу пореза на добит и пореску основницу пореза на доходак.

Члан 3.

(1) Пореска основница утврђена процјеном у складу са овим правилником представља укупан приход који је порески обвезник требало да пријави.

(2) Разлика између укупног прихода који је требао бити пријављен и прихода који је порески обвезник пријавио представља непријављен приход утврђен процјеном (индиректним методом).

(3) Пореска основница утврђена на начин и под условима из овог правилника, као и пријављена пореска основница од стране пореског обвезника представља пореску основницу која се опорезује у складу са одредбама прописа којима се уређују порез на доходак и порез на добит.

Члан 4.

(1) Пореска управа може утврдити пореску основницу процјеном када је испуњен најмање један од следећих услова:

1) када порески обвезник није поднио пореску пријаву или пријаве,

2) када пословне књиге пореског обвезника нису доступне или су непотпуне или не омогућавају да се пореска основница тачно утврди,

3) када постоје докази о имовини, обавезама или издацима који се не могу објаснити пријављеним приходима које порески обвезник има на располагању.

(2) Пореска управа, по слободној оцјени, а водећи рачуна о ефикасности и ефективности поступка, одлучује који начин, односно метод или више њих заједно користи за процјену пореске основнице.

(3) Процјена пореске основнице заснива се на објективности, узимајући у обзир и околности везане за конкретног пореског обвезника.

(4) Терет доказивања оправданости утврђивања пореске основнице процјеном је на Пореској управи.

(5) Ако порески обвезник није сагласан са процјеном или ако он или друго лице истичу да су одређена имовина, односно средства стечена наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, терет доказивања је на пореском обвезнику или том другом лицу, а који су дужни да о томе пруже одговарајуће материјалне доказе.

Члан 5.

Индиректно утврђивање пореске основнице процјеном врши се примјеном следећих метода:

- 1) метода упоређивања,
- 2) метода унакрсне процјене,
- 3) метода банкарских полога и готовинских расхода,
- 4) метода извора и употребе средстава, односно метода вишка расхода или извјештај о токовима средстава,
- 5) метода процентуалне позитивне разлике бруто примања,
- 6) метода јединица производа или робе и обима пословања.

Члан 6.

(1) Методом упоређивања утврђују се подаци других пореских обвезника који обављају исту или сличну дјелатност на истој или сличној локацији, под приближно једнаким условима.

(2) Приликом оцјене приближно једнаких услова из става 1. овог члана узимају се у обзир следећи критеријуми:

1) локација на којој порески обвезник обавља дјелатност,

2) површина и капацитет објекта у којем се дјелатност обавља,

3) број запослених лица,

4) пријављени приходи и трошкови,

5) вриједност опреме којом се обавља дјелатност,

6) други критеријум на основу којег се могу прецизније утврдити приближно једнаки услови пословања.

(3) Код примјене методе упоређивања користе се референтни показатељи:

1) трошак материјала за израду учинка у односу на приход од продаје производа,

2) трошак набавне вриједности продате робе у односу на приход од продаје робе,

3) укупни трошкови у односу на приход,

4) трошак закупа у односу на приход,

5) трошак бруто плата у односу на приход,

6) број запослених у односу на приход,

7) трошак за моторна возила у односу на приход.

(4) Методом упоређивања пореска основица утврђује се и на основу расположиве уредне пословне документације у одређеном периоду који је краћи од пореског периода, на начин да се период од 365 дана (календарска или пореска година) дијели са бројем дана за који постоји уредна пословна документација, те се тако добијени коефицијент множи са пореском основицом из периода уредне пословне документације, што за резултат има пореску основицу за годину за коју се врши процјена.

(5) У случају да се порез утврђује за период краћи од периода из става 4. овог члана, пореска основица се утврђује тако што се основица утврђена на начин из става 4. овог члана утврђује сразмјерно времену за који се утврђује порез.

(6) Метода упоређивања утврђује се на основу података и чињеница о оствареном промету утврђених увиђајем или контролом, на начин да се период од 365 дана (календарска или пореска година) дијели са бројем дана за који постоје подаци о оствареном промету, утврђени контролом или увиђајем, те се тако добијени коефицијент множи са прометом утврђеним контролом или увиђајем.

(7) Промет утврђен у складу са ставом 6. овог члана, умањен за стварне трошкове тог пореског обвезника, представља пореску основицу за годину за коју се врши процјена.

(8) У случају да се порез утврђује за период краћи од периода из става 6. овог члана, пореска основица се утврђује тако што се основица утврђена на начин из става 6. овог члана дијели сразмјерно времену за који се утврђује порез.

(9) Стварним трошковима пореског обвезника из става 7. овог члана сматрају се трошкови за које порески обвезник има вјеродостојну документацију и који се у пореском билансу прихватају као расход приликом утврђивања пореске основице.

Члан 7.

(1) Метода унакрсне процјене користи се код утврђивања основице порез на доходак као разлика између вриједности имовине пореског обвезника на крају и на почетку календарске године, умањена за износ пријављеног дохотка и за вриједност имовине прибављене средствима стеченим наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, као и за износ прихода који подлијежу опорезивању порезом на доходак, а који не улазе у опорезивање годишњим порезом на доходак за коју тај порески обвезник, односно друго лице истиче и о томе пружи одговарајуће материјалне доказе.

(2) Имовину из става 1. овог члана чине:

1) непокретности (стан, кућа, пословна зграда и историје, гаража, земљиште и слично),

2) акције и удјели у правном лицу,

3) опрема за обављање самосталне дјелатности,

4) моторна возила, пловни објекти и ваздухоплови,

5) штедни улози и готов новац,

6) друга имовинска права.

(3) Вриједност имовине на почетку календарске године из става 1. овог члана чини збир укупне вриједности имовине на дан 1. јануар текуће године.

(4) Вриједност имовине на крају календарске године, у смислу става 1. овог члана, чини збир укупне вриједности имовине на дан 31. децембар, увећана за вриједност имовине утврђена од Пореске управе која је у календарској години стечена теретно и отуђена теретно или бестеретно, као и средства која је порески обвезник употребио за куповину имовине на име трећих лица у календарској години.

(5) Вриједност имовине је вриједност у тренутку стицања исказана у вјеродостојним исправама и другим доказима о стицању или отуђењу имовине у случају да вриједност исказана у тим исправама није нижа од тржишне вриједности.

(6) У случају да Пореска управа у поступку процјене пореске основице оцијени да је вриједност имовине или њеног дијела исказана у исправама нижа од тржишне вриједности, тада утврђује вриједност те имовине у висини тржишне вриједности у тренутку стицања.

(7) Тржишна вриједност непокретности утврђује се у складу са одредбама прописа којима се уређује порез на непокретности.

(8) Вриједност акција, у смислу овог правилника, јесте њихова књиговодствена вриједност на посебном рачуну власника, односно њихова тржишна вриједност исказана на берзи на дан 1. јануар, односно 31. децембар календарске године, а у случају да у календарској години није било промјена на посебном рачуну, вриједношћу акција на дан 31. децембар календарске године сматра се књиговодствена вриједност евидентирана на посебном рачуну хартија од вриједности, односно тржишна вриједност исказана на берзи на дан 1. јануар календарске године.

(9) Вриједност удјела, у смислу овог правилника, јесте њихова вриједност евидентирана код надлежног регистрационог органа пословних субјеката на дан 1. јануар, односно 31. децембар календарске године, а у случају да није било промјена у регистру пословних субјеката у тој календарској години, вриједношћу удјела на дан 31. децембар сматра се њихова евидентирана вриједност на дан 1. јануар календарске године.

(10) Вриједност штедних улога, у смислу овог правилника, јесте износ разлике штедних улога физичког лица на дан 31. децембар у односу на дан 1. јануар календарске године евидентиран у банкама у Босни и Херцеговини и у иностранству.

(11) Вриједност непокретности у изградњи утврђује се на основу издате грађевинске дозволе и пратеће техничке документације за изградњу тог објекта, а чија изградња није завршена у календарској години, сразмјерно степену изграђености непокретности, у односу на укупну вриједност исказану у предрачуну радова, ако авансно није плаћен већи износ средстава за изградњу цјелокупне непокретности.

(12) Вриједност непокретности у изградњи за које није прибављена грађевинска дозвола, а чија изградња није завршена у календарској години, утврђује се у висини вриједности изведених радова на основу доказа инвеститора о уложеним средствима у изградњу те непокретности, а у њиховом недостатку Пореска управа процјењује тај износ средстава.

(13) Вриједност непокретности које се у календарској години реконструишу, дограђују, адаптирају или санирају, а ти радови нису довршени у календарској години, утврђује се сразмјерно у односу на укупну вриједност радова исказаних у грађевинској дозволи за извођење наведених радова издате од надлежног органа.

(14) Вриједност непокретности које се у календарској години реконструишу, дограђују, адаптирају или санирају,

а за које није прибављена грађевинска дозвола, а ти радови нису завршени у календарској години, утврђује се у висини вриједности завршених радова на основу доказа пореског обвезника о уложеним средствима на извођењу тих радова, а у њиховом недостатку Пореска управа процјењује тај износ средстава.

(15) Вриједност имовине која је купљена на кредит или на основу уговора о лизингу, а отплата те имовине није извршена у цијелости у календарској години, представља збир рата које је порески обвезник платио у складу са уговором у календарској години.

Члан 8.

(1) Вриједност имовине у сврху утврђивања пореске основице у складу са овим правилником чини разлику између вриједности имовине на крају и на почетку календарске године, увећана за вриједност отуђене имовине теретно или бестеретно, која је стечена теретно у тој календарској години, имовине дате у хуманитарне сврхе и донације, те средстава употребљених за градњу и куповину имовине.

(2) У случају да порески обвезник или друго лице истиче да су одређена имовина, односно средства стечена наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин дужан је да о томе достави одговарајуће материјалне доказе.

(3) Пореска основица пореза на доходак из члана 7. овог правилника утврђује се на начин да се вриједност имовине утврђена у складу са ставом 1. овог члана умањује за износ пријављеног дохотка, те за вриједност имовине стечене наслеђем, поклоном или на други бестеретан начин.

(4) Пореска основица пореза на доходак утврђена на начин из чл. 7. и 8. овог правилника представља непријављени приход који се опорезује као и остали приходи, у складу са законом којим се уређује порез на доходак, без признавања нормираних трошкова.

Члан 9.

(1) Метод банкарских полога и готовинских расхода заснива се на претпоставци да запримљени новац мора бити депонован на рачуне пореског обвезника код овлашћених банкарских организација или потрошен или отуђен на неки други начин.

(2) Метод банкарских полога и готовинских расхода користи се за утврђивање пореске основице као збир банкарског полога и готовинских расхода у пореској години, умањен за износ новца пријављеног дохотка, новца прибављеног наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, те за износ новца који подлијеже опорезивању порезом на доходак, а који не улази у опорезивање годишњим порезом на доходак.

(3) Банкарски полог је збир појединачних уплата на рачуне пореског обвезника отворене код овлашћених банкарских организација у Босни и Херцеговини и иностранству током пореске године.

(4) Готовински расходи су новчана средства која нису депонована на рачуне пореског обвезника, а потрошена су или отуђена у пореској години.

(5) Метода из става 1. овог члана врши се анализом извора прилива новчаних средстава и анализом извора готовинских расхода.

(6) Чињенице битне за утврђивање основице из става 1. овог члана доказују се материјалним доказима које доставља порески обвезник или друго лице.

Члан 10.

(1) Метода извора и употребе средстава, односно метода вишка расхода или извјештај о токовима средстава користи се у случајевима када расходи пореског обвезника у пореској години премашују пријављене приходе и приходе из неопорезивих извора и тај вишак расхода представља непријављени приход.

(2) За примјену ове методе потребна је датаљна анализа свих прихода (опорезивих и неопорезивих) који су на ра-

сполагању пореском обвезнику и свих расхода који обухватају и личне трошкове живота.

(3) Метода из става 1. овог члана спроводи се примјеном следећих корака:

- 1) узимање изјава,
- 2) анализа финансијских извјештаја,
- 3) увиђај пребивалишта и пословних локација пореског обвезника,
- 4) анализа личних трошкова живота (образци бр. 1. и 2),
- 5) анализа готовинских трансакција "Т-готовина" (Образац број 3),
- 6) анализа свих прихода и расхода "Т-рачун" (Образац број 4).

(4) Образци 1, 2, 3. и 4. налазе се у Прилогу овог правилника, који чини његов саставни дио.

Члан 11.

(1) Метода процентуалне позитивне разлике бруто примања примјењује се у случајевима:

1) када је позната цијена по којој је порески обвезник вршио промет одређених роба или цијена по којој се врши одређена услуга,

2) када је познато или се може поуздано утврдити колико је порески обвезник прометовао добара и услуга које није евидентирао у пословним књигама или их је евидентирао по мањим цијенама од цијена по којима је вршио промет.

(2) Пореска основица утврђује се на начин да се у контроли промет робе и добара оприходује на основу цијена и обима робе или услуге по којим је порески обвезник вршио промет.

(3) Уколико се поуздано не може утврдити цијена по којој је порески обвезник вршио промет добара и услуга, пореска основица утврђује се на основу тржишне вриједности одређеног добра или услуге у моменту промета или на неки други начин.

Члан 12.

(1) Методом јединица производа или робе и обим пословања пореска основица утврђује се примјеном износа цијена и добити на познат обим пословања пореског обвезника или онај обим који се може утврдити.

(2) Метода из става 1. овог члана могућа је када се може утврдити број јединица са којима је обвезник поступао, при чему је позната и цијена или добит по јединици.

(3) Број јединица или обим пословања пореског обвезника могуће је у одређеним околностима одредити на основу:

1) књига пореског обвезника, јер евиденције могу бити коректне за куповине или расходе, а некоректне само код промета,

2) извора трећих лица или помоћних књига, који на основу аналитичких и истражних техника могу помоћи у одређивању броја јединица или обима пословања, који би омогућно екстраполацију оствареног промета,

3) извора регулаторних агенција, владиних агенција или статистика које порески обвезник обавјештава о свом пословању (о јединицама произведене робе чији податак је битан за разне лиценце и увјерења, броју радника, платама и сличним подацима који пружају податке о произведеним јединицама на основу података о систему плаћања по маду/нормативу за раднике у производном процесу и сл.),

4) других извора на основу којих се може утврдити веза између уложених средстава и произведене робе или радних учинака.

(4) Ако се на основу наведених извора може одредити количина уложених средстава или произведене робе код пореског обвезника и може утврдити цијена јединице или добит по јединици, метода пружа објективно тачну процјену прихода пореског обвезника примјеном просјечне продајне цијене на број произведених јединица производа,

робе или услуга, те поређењем тако процијењеног прихода са пријављеним приходом утврђује се непријављени приход по основу непријављеног промета.

Члан 13.

Код примјене метода прописаних овим правилником могу се користити други параметри, статистички подаци, информације и други подаци као што су:

- 1) референтни показатељи и статистички подаци у оквиру појединих дјелатности, пословни стандарди и профили,
- 2) подаци из синдикалне потрошачке корпе израчунате од репрезентативних синдиката или надлежних статистичких агенција,
- 3) информације од трећих лица као што су финансијске институције, агенције, привредна комора, берзе и брокери,

трговци, заступници у продаји, информације са друштвених мрежа и слично.

Члан 14.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима, начину и поступку утврђивања пореске основнице процјеном ("Службени гласник Републике Српске", број 10/15).

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.05/020-936/21
10. новембра 2021. године
Бањалука

Министар,
Зора Видовић, с.р.

Образац број 1.

Радни лист - Лични трошкови живота

На овом радном листу приказано је која врста информација се тражи од пореских обвезника током контроле. Радни лист попуњава сам порески обвезник. У зависности од околности од пореског обвезника могу се захтијевати додатне информације и документација.

Попуните податке о приходима и значајним издацима да бисте добили снимак прилива и издатака у свом домаћинству.

КАКО СЕ КОРИСТИ ОВАЈ РАДНИ ЛИСТ:

- Овај радни лист можете користити да:
1. сами оцијените свој ризик да budete одабрани за контролу,
2. утврдите да ли треба да побољшате своју пословну праксу и праксу вођења евиденција.

КАКО ФУНКЦИОНИШЕ?

Када попуните радни лист, разлика између прихода и значајних издатака треба да буде довољна да покрије све друге издатке у домаћинству, као што су храна, комуналије, услуге, одијевање, лична нега, забава и рекреација.

Ид. бр.:

Година:

Порески обвезник:

Годишњи прилив средстава у домаћинству из свих извора (категија извора)	Мјесечно	Годишње	Значајни годишњи издаци у домаћинству (категија издатака)	Мјесечно	Годишње
Приход пореског обвезника из пореских пријава. Укључити све чланове домаћинства. После пореза.			Становање (кредит, закуп, реновирање и сл.)		
Остали извори средстава - укључите све приливе средстава који нису наведени у пореским пријавама. Пензија, помоћ, накнаде за незапосленост и чланове породице (укључујући породичну пореску олакшину, стипендије, донације, продаја имовине, поклон, добици и сл.)			Моторна возила, камп-куће, приколице, чамци отплата, гориво, пнеуматици, регистрација, осигурање, одржавање и сл.)		
Примљена алиментација.			Здравствена заштита (осигурање, лекови, препарати, медицинска помоћ, докторски прегледи, физиотерапија, масажа, итд.)		
Непословне позајмице (средства добијена од чланова породице или других особа).			Пензијски фонд (доприноси)		
			Отплата/позајмица кредита (кредитна картица, личне позајмице, кредитна линија, инвестициони кредити, остале хипотеке)		
			Банкарски улози (штедња, стицање богатства итд.)		
			Велике набавке (одмори, акције, инвестиције, предмети за домаћинство)		
			Школовање (школарине, учбеници, униформе, споредни трошкови, дјечји боравак итд.)		
			Остали значајни издаци у домаћинству (плаћена алиментација, дознаке у иностранство, издржавање сродника и сл.)		
Укупно расположива средства у домаћинству годишње			Укупно значајни годишњи издаци у домаћинству		